

Moc Kristova vzkříšení (1K 15)

Texty na tento týden

1K 15; L 24,44–47; Zj 20,5.6; Ko 2,12; 2Tm 1,12; 1Te 4,13–17

Základní verš

„A jestliže Kristus nebyl vzkříšen, pak je naše zvěst klamná, a klamná je i vaše víra [...] Nebyl-li však Kristus vzkříšen, je vaše víra marná, ještě jste ve svých hříších...” (1K 15,14.17)

Je fascinující, že již ve své době čelil Pavel lidem, kteří zpochybňovali vzkříšení z mrtvých. Vždyť lidé na vlastní oči viděli ničivé následky smrti na lidském těle. Věděli, jak se tělo mění na prach, dokud z něj nezbude téměř nic. Rovněž si uvědomovali, že mnozí jsou mrtví už celé věky. Vždyť většina lidí je mrtvá mnohem déle, než trval jejich pozemský život.

Vzkříšení z mrtvých se jim ani tehdy nezdálo uvěřitelnější než nám dnes – alespoň z čistě lidské perspektivy. Právě to byl problém, na který se Pavel snažil odpovědět.

Šlo o zásadní věc. Pokud totiž Kristus nevstal z mrtvých, není tím, za koho se vydával, kříž ztratil svůj význam a naše hříchy zůstaly nevykoupeny. V takovém případě by nám nezbyvalo nic jiného než čiré zoufalství. Náš Pán však vstal z mrtvých, vystoupil na nebesa a opět přijde, aby nás vzal k sobě domů!

Tento týden se budeme věnovat 1. listu Korintským 15. kapitole a poselství o Kristově zmrtvýchvstání. Pod vlivem okolního pohanského myšlení se v Korintu objevily názory, které vzkříšení popíraly. Pavel na to reaguje důrazným prohlášením, že Kristovo vzkříšení je naší jedinou nadějí na záchranu.

Osnova lekce

Tato lekce se věnuje 15. kapitole a rozebírá klíčový pilíř křesťanské víry – vzkříšení Ježíše Krista a budoucí vzkříšení věřících. Pavel argumentuje, že bez této naděje by byla naše víra marná a evangelium by ztratilo svůj smysl.

- 1K 15,1–4: Zvěstování vzkříšení podle Písem (neděle)
- 1K 15,14–19: Důsledky popírání skutečnosti vzkříšení (pondělí)
- 1K 15,20–24: Kristus jako prvotina vzkříšených (úterý)
- 1K 15,36–41: Přirovnání vzkříšeného těla k semeni (středa)
- 1K 15,54–57: Konečné vítězství nad hříchem a smrtí (čtvrtek)

ZVĚSTOVÁNÍ KRISTOVA ZMRTVÝCHVSTÁNÍ

¹Chci vám připomenout, bratři, evangelium, které jsem vám zvěstoval, které jste přijali, které je základem, na němž stojíte, ²a skrze něj docházíte spásy, držte-li se ho tak, jak jsem vám je zvěstoval – vždyť jste přece neuvěřili nadarmo. ³Odevzdal jsem vám především, co jsem sám přijal, že Kristus zemřel za naše hříchy podle Písem ⁴a byl pohřben; byl vzkříšen třetího dne podle Písem... (1K 15,1–4)

Osobní studium

Pavel otevírá 15. kapitulu 1. listu Korintským důrazem na evangelium, o kterém říká, že (1) jim ho zvěstoval, (2) oni ho přijali, (3) setrvávají v něm a (4) skrze něj jsou spaseni (1K 15,1.2). Tímto úvodem Pavel připravuje půdu pro další argumentaci a zdůrazňuje, že bez Kristova zmrtvýchvstání není spasení (viz také Ř 10,9.10). Vzkříšení je natolik klíčovým pilířem evangelia, že pokud ho někdo popírá, popírá samotnou podstatu své víry v Krista.

Porovnej úvodní text (1K 15,1–4) s texty L 24,44–47 a Ř 1,1–4. Co mají tyto pasáže společného?

Text 1K 15,1–4 nabízí stručné shrnutí Pavlova poselství. Není až tak důležité, zda se slovní spojení „podle Písem“ odvolává na konkrétní starozákonné texty nebo na Sta-

rý zákon jako celek. Podstatné je, že smrt a zmrtvýchvstání Ježíše Krista jsou naplněním Božích zaslíbení ze Starého zákona.

Přečti si 1K 15,2.11. Proč jsou v těchto textech pojmy „uvěřit“ a „zvěstovat“ vedle sebe? Jaký je mezi nimi vzájemný vztah?

Každý, kdo zvěstuje Kristovo zmrtvýchvstání, musí být v první řadě přesvědčen o tom, že jde o historickou událost. Z tohoto pohledu je text v 1K 15,5–8 pro Nový zákon klíčový. Přináší totiž pádné biblické důkazy o tom, že vzkříšeného Krista vidělo množství svědků, z nichž mnozí byli v době, kdy Pavel psal tento dopis, stále naživu (1K 15,6).

Pavel v podstatě říká: „Jděte se jich sami zeptat, co viděli.“ Tak pevně byl přesvědčen o skutečnosti Kristova zmrtvýchvstání.

Ti lidé byli očitými svědky. Přesně, jak Ježíš řekl, když se jim zjevil: „Vy jste toho svědky“ (L 24,48).

Aplikace

O jaké důvody se opírá naše víra v Kristovo zmrtvýchvstání? A jsou další věci – ať už duchovní nebo jiné – o jejichž existenci jsme přesvědčeni, i když jsme je nikdy neviděli na vlastní oči?

VZKŘÍŠENÝ KRISTUS, NAŠE JEDINÁ NADĚJE!

¹⁴A jestliže Kristus nebyl vzkříšen, pak je naše zvěst klamná, a klamná je i vaše víra, ¹⁵a my jsme odhaleni jako lživí svědkové o Bohu: dosvědčili jsme, že Bůh vzkřísil Krista, ale on jej nevzkřísil, není-li vzkříšení z mrtvých. ¹⁶Neboť není-li vzkříšení z mrtvých, nebyl vzkříšen ani Kristus. ¹⁷Nebyl-li však Kristus vzkříšen, je vaše víra marná, ještě jste ve svých hříších, ¹⁸a jsou ztraceni i ti, kteří zesnuli v Kristu. ¹⁹Máme-li naději v Kristu jen pro tento život, jsme nejubožejší ze všech lidí! (1K 15,14–19)

Osobní studium

V 1K 15,9–19 Pavel vysvětluje, jak závažné následky má popírání vzkříšení. Bez zmrtvýchvstání nemáme žádnou naději v přítomnosti, natož v budoucnosti.

Přečti si 1K 15,9–19. Co ztrácíme, pokud Kristus nebyl vzkříšen?

Starověcí pohané obecně nevěřili ve vzkříšení. Platilo to zejména pro řecký svět, který věřil v dualismus – tedy že po smrti se duše oddělí od těla a přenesení se do říše mrtvých. Pavel proto v 1K 15,12–19 neskrývá svůj údiv a ptá se: „Když se tedy zvěstuje o Kristu, že byl vzkříšen, jak mohou někteří mezi vámi říkat, že není zmrtvýchvstání?“ (1K 15,12). Taková pochybnost je pro něj nepochopitelná, zvláště když existuje tolik očitých svědků (1K 15,5–8). Varuje, že bez vzkříšení je celá jejich naděje postavena na lži a oni stále zůstávají ve svých hříších.

Pavel vysvětluje, že pokud není zmrtvýchvstání, pak: (1) nebyl vzkříšen ani Kristus (1K 15,13.16), (2) naše zvěstování

je zbytečné (1K 15,14), (3) naše víra je bezpředmětná (1K 15,14); (4) jsme falešní svědci (1K 15,15), (5) naše víra je zbytečná (1K 15,17), (6) stále si neseme břemeno našich hříchů (1K 15,17) a (7) ti, kdo zemřeli, jsou navždy ztraceni (1K 15,18).

Bez vzkříšení jsou kázání i víra „klamně“ (1K 15,14; „prázdné“ ČSP). Překlad řeckého slova *kenos* jako „prázdné“ je sice výstižný, ale má velmi široký význam. Otázkou zůstává, zda Pavel myslí „prázdné“ ve smyslu postrádající pravdu (tedy „nepravdivé“, „klamně“), nebo výsledky („neúčinné“) nebo beze smyslu či cíle („zbytečné“).

Bez ohledu na přesný odstín významu platí, že pokud vzkříšení neexistuje, víra je podle Pavla „marná“ – řecky *mataios* (1K 15,17). I když je tento výraz blízký pojmu *kenos*, zdůrazňuje, že bez živého Ježíše je víra zbytečná a je jen velkým sebeklamem. Znamenalo by to totiž, že nám naše hříchy nebyly odpuštěny (1K 15,17). V takovém případě bychom byli falešnými svědky, kteří lžou druhým a sami žijí ve lži (1K 15,15).

Aplikace

Jaký smysl by dávala celá 15. kapitola, kdyby mrtví odcházeli do nebe či pekla ihned po smrti? Proč je v tomto kontextu tak klíčové rozumět biblickému učení o tom, že mrtví „spí“?

KRISTUS JAKO PRVNÍ

²⁰Avšak Kristus byl vzkříšen jako první z těch, kdo zesnuli. ²¹A jako vešla do světa smrt skrze člověka, tak i zmrtvýchvstání: ²²jako v Adamovi všichni umírají, tak v Kristu všichni dojdou života.

²³Každý v daném pořadí: první vstal Kristus, potom při Kristově příchodu vstanou ti, kdo jsou jeho. ²⁴Tu nastane konec, až Kristus zruší vládu všech mocností a sil a odevzdá království Bohu a Otci. (1K 15,20–24)

Osobní studium

Bez živého Ježíše by byly všechny naše naděje týkající se budoucnosti jen iluzí a klamem (1K 15,12–19). „Avšak Kristus byl vzkříšen“ (1K 15,20)! Jeho zmrtvýchvstání je historický fakt. Díky tomu máme jistotu, že všichni, kdo zemřeli v Kristu, budou vzkříšeni při jeho druhém příchodu (1K 15,20–23).

Jak rozumíš tomu, že „Kristus byl vzkříšen první“ (1K 15,20–24)?

Na konci historie zla na této zemi budou tělesně vzkříšeni ti, kdo zesnuli v Kristu (1K 15,23; Zj 20,4–6). Kristus jako „poslední Adam“ předá království Otci a odevzdá mu tak vládu nad světem (1K 15,25–28). Kristovo podřízení se Bohu (1K 15,28) je třeba vnímat v kontextu paralely mezi ním a Adamem. Jako poslední Adam v plánu vykoupení (1K 15,45) se Ježíš zcela podřizuje vůli Otce, v čemž první Adam selhal.

Ve verších 1K 15,29–34 se Pavel opět zamýšlí nad tím, jak nerozumné je popírat Kris-

tovo zmrtvýchvstání. Argumentuje křtem, který symbolizuje naše spojení s Kristem v jeho smrti i vzkříšení (Ř 6,3,4; Ko 2,12). Pokud vzkříšení neexistuje, křest ztrácí svůj význam. Největší záhadou tohoto textu však zůstávají Pavlova slova o tom, „že se někteří dávají křtít za mrtvé“ (1K 15,29).

„Existují různé výklady tohoto místa, ale nejpravděpodobněji jde o rozhodnutí přijmout křest s nadějí na opětovné setkání se zesnulými blízkými při vzkříšení. Další možností je, že k rozhodnutí pro křest je inspiroval příkladný život těch, kteří zemřeli v Kristu. V tomto smyslu by se lidé nedávali křtít místo mrtvých, ale kvůli nim.“ (COSAERT, Carl P. „1. Corinthians“, *Andrews Bible Commentary: New Testament*. Berrien Springs, MI: Andrews University Press, 2022, s. 1652)

Dále, kdyby vzkříšení neexistovalo, nemělo by pro Pavla a ostatní žádný smysl riskovat život (1K 15,30–32). V takovém případě by bylo rozumnější užívat si požitků, které nabízí tento svět (1K 15,32).

Aplikace

Uvažuj o Pavlových slovech ve 2Tm 1,12. Odkud čerpal tak neotřesitelnou jistotu ohledně budoucnosti? A jak ji můžeme získat my?

VZKŘÍŠENÉ TĚLO

³⁶Jaká pošetilost! To, co zaséváš, nebude oživeno, jestliže neumře. ³⁷A co zaséváš, není tělo, které vzejde, nýbrž holé zrno, ať už pšenice nebo nějaké jiné rostliny. ³⁸Bůh však mu dává tělo, jak sám určil, každému semeni jeho zvláštní tělo. ³⁹Není jedno tělo jako druhé, nýbrž jiné tělo mají lidé, jiné zvířata, jiné ptáci, jiné ryby. ⁴⁰A jsou tělesa nebeská a tělesa pozemská, ale jiná je sláva nebeských a jiná pozemských. ⁴¹Jiná je záře slunce a jiná měsíce, a ještě jiná je záře hvězd, neboť hvězda od hvězdy se liší září. (1K 15,36–41)

Osobní studium

V 1K 15,35–39 Pavel stručně objasňuje podstatu tělesného vzkříšení. Celou úvahu otvírá dvěma klíčovými otázkami: „Jak vstanou mrtví? V jakém těle přijdou?“ (1K 15,35). Na tyto otázky odpovídá text 1K 15,36–49.

Jak úvodní verše (1K 15,36–41) odpovídají na otázky z 1K 15,35?

Pavel vysvětluje proces vzkříšení pomocí tří analogií. První (1K 15,36–38) přirovnává tělo k semenu: aby se z něho stala rostlina, musí původní semeno „zemřít“. Odkaz je jasný – vzkříšení je Boží zázrak. Ve druhém přirovnání (1K 15,39,40) připomíná, že Bůh stvořil na tomto světě pro lidi a zvířata různá těla, vhodná do našeho prostředí. Stejně budou naše nová těla přizpůsobena nebeskému světu. Ve třetí analogii mluví o oslaveném těle (1K 15,40,41). Zdůrazňuje, že krása a vznešenost vzkříšeného těla daleko přesáhne naše nynější, hříchem poznamenaná těla.

Tento rozdíl Pavel znázorňuje čtyřmi protiklady mezi současným a vzkříšeným tělem. Naše dnešní tělo je pozemské, pomíjivé, slabé a přirozené, zatímco vzkříšené bude nebeské, nepomíjivé, mocné a duchovní (1K 15,40–44). Pavel přitom používá pro pohřbené i vzkříšené tělo řecké slovo *sóma*, čímž naznačuje, že mezi nimi existuje určitá spojitost (kontinuita). Zároveň však zmíněné kontrasty jasně ukazují na zásadní přeměnu. Naše nová těla – díky Pánu – již nebudou podléhat slabosti a zániku jako ta současná.

Když Pavel mluví o „duchovním“ těle, nemá na mysli nehmotnou existenci. Na jiném místě vysvětluje, že Ježíš „promění tělo naší poníženosti v podobu těla své slávy“ (Fp 3,21). Budeme mít skutečná, hmatatelná těla, která však již nebudou podléhat únavě, stárnutí ani zániku. Pro nás, kteří známe jen nemoc a smrt, je těžké představit si svět bez nich – ale právě to nám Ježíš slibuje.

Aplikace

Jak nám vědomí, že naše těla jednou budou proměněna k dokonalosti, pomáhá trpělivě a odhodlaně snášet naše současná tělesná omezení?

KONEČNÉ VÍTĚZSTVÍ NAD SMRTÍ

⁵⁴A když pomíjitelné obleče nepomíjitelnost a smrtelné nesmrtelnost, pak se naplní, co je psáno: „Smrt je pohlčena, Bůh zvítězil!“ ⁵⁵Kde je, smrti, tvé vítězství? Kde je, smrti, tvá zbraň?“ ⁵⁶Zbraní smrti je hřích a hřích má svou moc ze zákona. ⁵⁷Chvála buď Bohu, který nám dává vítězství skrze našeho Pána Ježíše Krista! (1K 15,54–57)

Osobní studium

Co nám úvodní verše (1K 15,54–57) říkají o našem konečném vítězství nad smrtí?

Poslední odstavec 15. kapitoly Pavel otvírá překvapivým tvrzením: „Toto vám říkám, bratři, že tělo a krev nemůže být dědicem Božího království ani porušitelné nebude dědicem neporušitelného“ (1K 15,50; ČSP). Mnozí v tom vidí důkaz, že v nebi budeme jen nehmotnými bytostmi, ale kontext hovoří o něčem jiném. Pavel zde používá literární paralelismus: „tělo a krev“ odpovídá „porušitelnosti“, zatímco „Boží království“ je spojeno s „neporušitelností“. Podobně jako ve verších 1K 15,42–49, i zde porovnává naše současné tělo (často již mrtvé a pohřbené) se vzkříšeným tělem. To první podléhá smrti a zániku, to druhé je neporušitelné (ČSP; nepomíjitelné ČEP) a nesmrtelné (1K 15,50.53.54). Pavel tím říká, že proto, abychom mohli žít v nebeské realitě, musí naše těla projít radikální proměnou.

Pavel pod pojmy porušitelnost a smrtelnost vnímá celou naši hříšnou přirozenost. Výraz „tělo a krev“ byl v židovském myšlení běžným označením pro padlé lidstvo. Proto je nezbytné, aby naše těla prošla při Kristově návratu hlubokou proměnou a byla zbavena každé stopy nedokonalosti.

Až ve chvíli, kdy bude naše hříšná přirozenost minulostí (1K 15,54) a projdeme zkušností oslavení (1K 15,51–53; 1Te 4,13–17), naplní se slova: „Smrt je pohlčena, Bůh zvítězil!“ (1K 15,54). Tehdy zazní vítězný hymnus: „Kde je, smrti, tvé vítězství? Kde je, smrti, tvá zbraň?“ (1K 15,55). Celá tato velkolepá událost nastane při druhém příchodu Krista (1K 15,51.52).

Zkusme si to představit: v momentu smrti zavřeme oči a hned v následujícím okamžiku, který si uvědomíme, zažijeme vzkříšení z mrtvých a Ježíšův druhý příchod. Je úplně jedno, v jaké době věřící člověk zemřel – třeba i před tisíci lety – „naráz, v okamžiku“ bude oživen. „Až zazní [polnice], mrtví budou vzkříšeni k nepomíjitelnosti a my živí proměněni“ (1K 15,52).

Aplikace

Všichni si občas povzdechne, jak rychle utíká čas. Podobně rychle se nám přibližuje i Ježíšův druhý příchod. Možná že naše první myšlenka při jeho návratu bude: „Tedy, Pane, tvůj příchod přišel opravdu brzy!“ Jak nám tato myšlenka pomáhá lépe se vyrovnat s tím, co někdy vnímáme jako „zpoždění“?

PODNĚTY K ZAMYŠLENÍ

Přečtěte si 40. kapitolu „Vysvobození“ z knihy *Velké drama věků* (GC 635–652; VDV 410–420).

„Kristovo božství je pro věřícího zárukou věčného života. Ježíš řekl: ‚Kdo věří ve mne, i kdyby umřel, bude žít. A každý, kdo žije a věří ve mne, neumře navěky. Věříš tomu?‘ (J 11,25.26). Kristus měl na mysli svůj druhý příchod, kdy spravedliví mrtví vstanou v neporušitelné podobě a spravedliví živí budou přeneseni do nebe a nepoznají smrt. Zázrakem vzkříšení Lazara chtěl Kristus poukázat na vzkříšení všech spravedlivých, kteří zemřeli.“ (DA 530; TV 338)

„Země se silně otřásla, když hlas Božího Syna zavolal ty, kdo spali v Kristu. Odpověděli na jeho volání a vyšli z hrobů oblečení do nesmrtelné slávy. Volali: ‚Kde je, smrti, tvé vítězství? Kde je, smrti, tvá zbraň?‘ (1K 15,55).

Pak živí věřící i vzkříšení propukli v dlouhý, vítězný jásot. Těla, která byla uložena do hrobu poznamenána nemocí a smrtí, vstala k životu v dokonalém zdraví a plné síle. Živí věřící se najednou, v jediném okamžiku promění a společně s vzkříšenými budou vzati vzhůru. Spolu pak vyjdou vstříc svému Pánu v oblacích.

Jak úžasné to bude setkání! Přátelé, které rozdělila smrt, se znovu setkají – a už se nikdy nerozdělí.“ (SR 411.412)

Otázky k rozhovoru

1. Vzpomeňte si na ty, kteří byli očitými svědky Kristova zmrtvýchvstání (Sk 1,22; 2,32; 3,15; 4,33; 5,30–32). Přestože nás od této události dělí přibližně dva tisíce let, jakým způsobem můžeme být i my dnes „svědky“ jeho vzkříšení?
2. Kristovo zmrtvýchvstání je nedílnou součástí evangelijního poselství (1K 15,1–4). Bez něho by hlásání Kristovy smrti bylo zbytečné (1K 15,14). Samotná Kristova smrt by byla marná. Proč? Co říká vaše odpověď na tuto otázku o moci Kristova zmrtvýchvstání?
3. Uvažujte o Pavlově výroku: „Jestliže mrtví nevstanou, pak, ježme a pijme, neboť zítra zemřeme“ (1K 15,32). O co Pavlovi jde? Co se snaží zdůraznit?
4. Přemýšlejte o tom, co se děje s člověkem po smrti. Proč by celá 1K 15 ztratila logiku, kdyby spasení odcházeli do nebe ihned po své smrti?